

En record de Josep Maria Vives de Quadras (1937-2025)

Jordi Giné

Membre de la Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA)

REBUT: 26 DE FEBRER DE 2025 · ACCEPTAT: 28 DE FEBRER DE 2025

En data 6 de gener de 2025 ens va deixar, als vuitanta-set anys, en Josep Maria Vives de Quadras.

Josep Maria Vives va estudiar enginyeria tècnica agrícola a l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona i, posteriorment, enginyeria agrònoma a l'Escola d'Enginyers Agrò-

Correspondència: Jordi Giné. A/e: jordi_gine@hotmail.com

noms de Madrid. Va dedicar la seva vida professional a la sanitat vegetal, amb una llarga carrera al servei de l'Administració pública. Va ingressar primerament al Ministeri d'Agricultura, però amb la recuperació de la Generalitat de Catalunya hi va sol·licitar l'ingrés l'any 1980.

En Vives, com era conegut, va ocupar la plaça de cap del Servei de Protecció dels Vegetals (posteriorment Servei de Sanitat Vegetal) del Departament d'Agricultura de la Generalitat des de l'any 1980 fins a la seva jubilació el 2007, als setanta anys.

Com a responsable de la sanitat vegetal a Catalunya, és de destacar la important tasca realitzada en l'impuls de la protecció vegetal en els àmbits agrícola, ornamental i forestal, amb la creació a principis dels anys vuitanta del Laboratori de Diagnòstic de Plagues i Malalties, la Unitat de Malherbologia, les Agrupacions de Defensa Vegetal (1983) i el foment, per primer cop a Espanya (1993), de la producció integrada. Des del Servei també es van potenciar les estacions d'avisos fitosanitaris arreu del territori català i els cursos per a la formació d'aplicadors i manipuladors de productes fitosanitaris. Per tal d'informar puntualment els agricultors, el Servei editava periòdicament guies de productes fitosanitaris, guies de control de males herbes, fitxes de plagues, fulls informatius, butlletins d'avisos, entre altres publicacions.

Durant els vint-i-set anys que el senyor Vives va ser cap de Servei, va haver-hi canvis profunds en la sanitat vegetal a Catalunya a causa de l'entrada en vigor d'una innovadora normativa fitosanitària a la Unió Europea (UE), de la retirada progressiva per part de la Comissió Europea de gran nombre de productes fitosanitaris molt usats pels nostres agricultors per lluitar contra la gran diversitat de plagues i malalties que pateixen els cultius mediterranis i de la conscienciació de la societat d'evitar residus de plaguicides en els vegetals i el medi ambient. Aquests fets van comportar la necessitat d'implementar tècniques alternatives a la lluita química (confusió sexual amb feromones, captura massiva, lluita biològica...), millorar i optimitzar els tractaments aeris i fomentar el control integrat de plagues, àmbit en el qual Catalunya fou pionera a Europa.

La globalització dels mercats va començar a provocar l'entrada a Catalunya de plagues molt agressives provinents de l'exterior, a les quals el Servei, capitanejat pel senyor Vives, va haver de fer front, com van ser els casos del foc bacterià (*Erwinia amylovora*) en fruiters; de la flavescència daurada en la vinya; dels trips (*Frankliniella occidentalis*) i la mosca blanca (*Bemisia tabaci*) en hortalisses, ambdues plagues vectories de greus malalties víriques; en cítrics, de la minadora (*Phyllocnistis citrella*), i en planta ornamental, la papallona del gerani (*Cacyreus marshalli*), i dues plagues molt virulentes de les palmeres: la *Paysandisia archon* i el morrut (*Rhynchophorus ferrugineus*), entre moltes altres. La UE va començar a prendre mesures per evitar la introducció i la propagació de plagues, entre les quals la creació del passaport fitosanitari, obligatori per a la producció i comercialització de llavors i plantes, al qual el sector català es va haver d'adaptar, com també el Servei

de Sanitat Vegetal amb la creació d'un registre i les inspeccions corresponents. Els controls en frontera de l'entrada de vegetals de països tercers van continuar sent de l'Estat.

En l'àmbit internacional, en Vives va liderar diversos projectes europeus. Concretament, dos programes Interreg per promoure la cooperació transnacional en matèria d'ordenació territorial i desenvolupament regional amb entitats del sud de França per a millorar la lluita contra la flavescència daurada de la vinya i la mosca blanca (*Bemisia tabaci*) i actuar-hi coordinadament en col·laboració amb l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA), i dos projectes Twinning de suport al desenvolupament de capacitats institucionals i als processos de reforma, amb la República Txeca i Eslovènia, per a adaptar aquests dos països en temes relacionats amb la sanitat vegetal en la seva pròxima entrada a la UE. També es van signar acords de col·laboració amb Xile per a transferir mètodes de control del corc del raïm (*Lobesia botrana*) de recent introducció en aquell país, i amb la República de Cuba.

En Josep Maria era una persona propera i gran professional de la sanitat vegetal i forestal, molt reconegut en el sector agrícola, forestal i ornamental català. Un cop jubilat, als setanta anys, va continuar donant suport a diferents activitats que l'apassionaven i va ser un dels impulsors del *Llibre blanc de control de plagues en espais verds*; era un gran expert de la sanitat dels boscos (comptava amb una gran col·lecció de pinyes) i de l'agricultura en general.

En Vives va ser membre de la Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA) des de la seva creació i en va assumir la presidència del 2009 al 2017. Va impulsar la Secció de Jardineria i Paisatgisme, una de les seves grans aficions, i es va mantenir en el càrrec de president fins que les seves facultats van començar a minvar.

L'any 2019, va ser nomenat col·legiat d'honor pel Col·legi d'Enginyers Agrònoms per la seva tasca i dedicació, la constant vinculació al món agrícola, la forta vocació per la natura, la passió pels arbres i els boscos i la seva qualitat humana.

Va ser un gran servidor públic, una persona apassionada per la natura i l'arboricultura, que destacava especialment per fer del contacte humà un art.

Ens deixa un llegat important i sempre el recordarem pel seu treball i la seva dedicació en benefici de la sanitat vegetal i forestal a Catalunya.